

واکسیناسیون معلمان بازگشایی مدارس

زهرا علیاکبری

همه‌گیری COVID-19 خسران و آسیب‌های زیادی در روند آموزش کودکان در سراسر جهان ایجاد کرد. با وجود افزایش شواهد مبنی بر اینکه مدارس عامل اصلی انتقال کووید 19 در جامعه نیستند، اما همچنان یک فرضیه پشتیبانی نشده وجود دارد که ممکن است تعطیلی مدارس باعث کند شدن شیوع بیماری شود. در نتیجه، به دلیل اوج گرفتن شیوع کرونا در چند مرحله در بسیاری از کشورهای جهان، تعطیلی مدارس برای کاهش روند اپیدمی همواره گزینه مورد توجه جوامع بوده و در این اوصاف واکسیناسیون معلمان گامی اساسی در جهت احیای مجدد مسیر آموزش حضوری است. در ایران تعهد دولت برای واکسیناسیون معلمان عملیاتی شده و طبق آخرین اخبار رسمی تا پایان شهریورماه فرهنگیان و رانندگان سرویس واکسینه خواهند شد.

بدون تردید واکسن‌ها در پیشگیری از بیماری COVID-19 موثر هستند. بر اساس داده‌های موجود در پایگاه‌های اطلاعاتی واکسن‌های فایزر و مدرنا به ترتیب 95 و 94.1 درصد در پیشگیری از این بیماری موثر هستند. هیچ یک از این واکسن‌های تایید شده با ویروس زنده ایجاد نشده‌اند، بنابراین حتی کسانی که دچار نقص ایمنی هستند نیز می‌توانند واکسینه شوند. به جای ویروس زنده ضعیف شده، واکسن‌های فایزر و مدرنا از فناوری mRNA استفاده می‌کنند، فناوری mRNA برای دهه‌ها مورد مطالعه قرار گرفته و به مدت 10 سال در درمان سرطان مورد استفاده قرار گرفته است. این واکسن‌ها حاوی دستورالعمل‌هایی در مورد چگونگی ایجاد قطعه کوچکی از ویروس عامل COVID-19 به نام پروتئین خوشه است. بدن این پروتئین را می‌سازد، آن را خارجی می‌شناسد و آنتی‌بادی ایجاد می‌کند تا در برابر آن محافظت کند. به این ترتیب، اگر در آینده با ویروس COVID-19 تماس باشید، بدن به یاد می‌آورد که چگونه در برابر ابتلا به ویروس از خود دفاع کند. درباره کووایران برکت باید گفت، این واکسن از ویروس کرونایی ساخته شده که توسط مواد شیمیایی ضعیف یا کشته شده است و شبیه به نحوه ایمن‌سازی واکسن فلج اطفال است. قصد این یادداشت مقایسه واکسن تولید داخل با نمونه‌های خارجی آن و حتی کمرنگ کردن تلاش‌ها و

زحمات دانشمندان ایرانی نیست، بلکه هدف آن است که با شروع واکسیناسیون معلمان، ابعاد مختلفی از این رخداد ایمنی بخش بررسی شود. تا جایی که در مکتوبات خبری کشورهای توسعه یافته، گفته شده معمولاً انتخابی برای نوع واکسن وجود نداشته است به عنوان مثال فایزر بوده، مدرنا، آسترانکا و... و البته به این دلیل بوده که کشور مربوطه واکسن‌های مورد تایید نظام سلامت خود را برای عموم مردم در نظر گرفته است و از طرف دیگر آگاهی‌های لازم را در سطح جامعه ایجاد کرده‌اند. جدا از تصمیم‌های حاکمیتی در ایران مبنی بر عدم استفاده از برخی واکسن‌ها، سینوفارم، اسپوتنیک و کمی آسترانکا و اخیراً کوویرکت از جمله واکسن‌های مورد استفاده در ایران بوده‌اند و در این میان برای معلمان واکسن تولید داخل کوویرکت و سینوفارم انتخاب شده است. گویا چاره‌ای جز اعتماد به دانشمندان و ویروس‌شناسان کشور و واکسن‌های موجود دیگر نیست اما نباید از نظر دور داشت که ایمن شدن در برابر کووید 19 به هر اندازه هم که باشد، منطقی و عقلانی است.

در اظهار نظر متولیان تعلیم و تربیت کشور بسیار شنیده می‌شود که در اکثر کشورهای مدارس بازگشایی شده‌اند و چنین سیاستی باید برای مدارس ما نیز اجرایی شود اما توجه به نکاتی ضروری است. بر کسی پوشیده نیست که آموزش حضوری جایگزینی ندارد اما این بازگشایی در شرایط شیوع بیماری مهلک مراقبت‌های خاص خود را می‌طلبد. اولین مولفه‌ای که نظام آموزشی برای بازگشایی مدارس باید به دست بیاورد، کسب اعتماد والدین برای حضور فرزندان‌شان در مدرسه و آمادگی بدون اجبار معلمان برای آموزش حضوری است. والدین و معلمان چه زمانی این همراهی را خواهند داشت؟ تاکنون تمامی سازندگان واکسن اعلام کرده‌اند که با واکسیناسیون ایمنی 100 درصدی ایجاد نمی‌شود و رعایت حداقلها، ضروری است اما اگر معلمان واکسینه شوند و در کلاس‌های درس با تراکم 35 و 40 نفر نیز استفاده از ماسک الزامی باشد، چون در مدارس ما فضای آموزشی متناسب با تراکم دانش‌آموزی نیست و با توجه به عدم رعایت فاصله‌گذاری اجتماعی، نمی‌توان با قطعیت اعلام کرد ایمنی جمعی وجود دارد و بازگشایی مدارس نگران‌کننده نیست.

بازگشایی مدارس خوب است، واکسیناسیون معلمان خوب‌تر و دغدغه‌مندی مسوولان وزارت آموزش و پرورش برای این دو مهم ارزشمند، اما بررسی جوانب امر ضروری‌تر است. برنامه‌ریزی چگونگی حضور دانش‌آموزان در مدارس (گروه‌بندی و تعیین روزهای خاص)، تخصیص سرانه بهداشتی کافی به مدارس قبل از بازگشایی (البته نه از این تخصیص‌های نمایی که هیچ کاربردی ندارند)، حضور مراقبان سلامت در مدارس، توجه ویژه به دانش‌آموزان و معلمان با بیماری‌های خاص، حمایت آموزش و پرورش از

احتمال مبتلا شدن دانش‌آموزان و معلمان به کرونا با برعهده گرفتن تمامی هزینه‌های آن اعم از تست کرونا و دوره درمان، در نظر گرفتن مدارس شبانه‌روزی دارای خوابگاه و توجه به سرویس‌های دانش‌آموزی از جمله مواردی است که نظام آموزشی کشور باید قبل از هر گونه اتخاذ تصمیم برای بازگشایی مدارس، آنها را تعیین تکلیف و فرآیند اجرایی شدن را تبیین کند.

؛ : ۹ ۱۴۰۰